

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-05-87-T

Datum: 17. decembar 2008.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM

U sastavu: sudija Iain Bonomy, predsedavajući
sudija Ali Nawaz Chowhan
sudija Tsvetana Kamenova
sudija Janet Nosworthy, rezervni sudija

Sekretar: g. Hans Holthuis

Odluka od: 17. decembra 2008.

TUŽILAC

protiv

**MILANA MILUTINOVIĆA
NIKOLE ŠAINOVIĆA
DRAGOLJUBA OJDANIĆA
NEBOJŠE PAVKOVIĆA
VLADIMIRA LAZAREVIĆA
SREtenA LUKIĆA**

JAVNO S POVERLJIVIM DODATKOM

**ODLUKA PO OJDANIĆEVOM ZAHTEVU ZA PRIVREMENO PUŠTANJE NA
SLOBODU U KRAĆEM TRAJANJU**

Tužilaštvo:

g. Thomas Hannis
g. Chester Stamp

Obrana:

g. Eugene O'Sullivan i g. Slobodan Zečević za g. Milana Milutinovića
g. Toma Fila i g. Vladimir Petrović za g. Nikolu Šainovića
g. Tomislav Višnjić i g. Norman Sepenuk za g. Dragoljuba Ojdanića
g. John Ackerman i g. Aleksandar Aleksić za g. Nebojšu Pavkovića
g. Mihajlo Bakrač i g. Đuro Čepić za g. Vladimira Lazarevića
g. Branko Lukić i g. Dragan Ivetić za g. Sretena Lukića

OVO PRETRESNO VEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rešava po delimično poverljivom "Zahtevu generala Ojdanića za privremeno puštanje na slobodu iz razloga saosećajnosti", podnetom 3. decembra 2008. (dalje u tekstu: Zahtev) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

Kratak proceduralni kontekst

1. Veće je 5. decembra 2006. odbilo zajednički zahtev šestorice optuženih za privremeno puštanje na slobodu tokom zimske pauze.¹ Žalbena veće je potvrdilo ovu odluku.²
2. Veće je 22. maja 2007. odbilo zahtev optuženog Dragoljuba Ojdanića (dalje u tekstu: optuženi) za privremeno puštanje na slobodu tokom letnje pauze, konstatujući, između ostalog, da on nije pokazao da su se okolnosti koje su dovele do odbijanja njegovog zahteva u decembru 2006. promenile tako da bitno utiču na pristup za koji se Veće u to vreme opredelilo.³ Veće je 4. jula 2007. odobrilo zahtev optuženog za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju zbog porodičnih prilika.⁴
3. Veće je 7. decembra 2007. odbilo zahtev optuženog za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju.⁵
4. Ojdanićeva odbrana je 29. aprila 2008. zatražila privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju iz humanitarnih razloga, na osnovu nedavne medicinske dijagnoze.⁶ Veće je 2. maja 2008. primenilo svoje diskreciono ovlašćenje i odobrilo zahtev optuženog za privremeno

¹ Odluka po zajedničkom zahtevu odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom zimske pauze, 5. decembar 2006.

² *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-AR65.2, Odluka po zajedničkom zahtevu odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom zimske pauze, 14. decembar 2006.

³ Odluka po Ojdanićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu, 22. maj 2007, par. 11.

⁴ Odluka po Ojdanićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju, 4. jul 2007, par. 8 (javno s poverljivim dodatkom). Dežurni sudija Međunarodnog suda je 11. jula 2007. odobrio zahtev optuženog za promenu adrese u Beogradu na koju treba da bude privremeno pušten na slobodu. Poverljivi nalog o izmeni Odluke po Ojdanićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju od 4. jula 2007, 11. jul 2007.

⁵ Odluka po Ojdanićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju, 7. decembar 2007, par. 11 (javno s poverljivim dodatkom).

⁶ Zahtev generala Ojdanića za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju, 29. april 2008, par. 6, Dodatak A (javno s poverljivim dodatkom).

puštanje na slobodu u kraćem trajanju, konstatujući da su kriterijumi koje predviđa pravilo 65(B) Pravilnika zadovoljeni i da je primereno da optuženi bude privremeno pušten na slobodu pod strogo kontrolisanim uslovima, uključujući 24-časovni nadzor.⁷

5. Veće je 10. jula 2008. odobrilo privremeno puštanje optuženog na slobodu u kraćem trajanju iz humanitarnih i/ili razloga saosećajnosti u vezi s istim zdravstvenim problemom.⁸

6. Veće je 16. oktobra 2008. odbilo zahtev za privremeno puštanje optuženog na slobodu, koji je bio zasnovan na zdravstvenim razlozima.⁹

Argumenti

7. Optuženi u Zahtevu traži privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju od deset dana na osnovu razloga saosećajnosti i humanitarnih razloga.¹⁰ Optuženi izjavljuje da se u potpunosti pridržavao svih ranijih naloga za privremeno puštanje na slobodu, da njegovo dosadašnje ponašanje ilustruje činjenicu da nema rizika njegovog bekstva, odnosno da on ne predstavlja opasnost za žrtve i svedoke, da je prisustvovao svim dosadašnjim pretresnim ročištima uprkos stalnim zdravstvenim problemima, i da garancije Vlade Republike Srbije (dalje u tekstu: Srbija) govore u prilog njegovom puštanju na slobodu. On prilaže lično jemstvo da će se, ako bude privremeno pušten na slobodu, pridržavati svih naloga Veća i da će se vratiti radi okončanja suđenja.¹¹

8. Pretresno veće je primilo garancije Srbije kojima ona potvrđuje da će poštovati sve naloge Veća u vezi s privremenim puštanjem optuženog na slobodu.¹² Holandija, u svojstvu zemlje domaćina i ograničavajući se na praktične posledice vezane za takvo privremeno puštanje na slobodu, izjavljuje da nema nikavih prigovora na privremeno puštanje optuženog

⁷ Odluka po Ojdanićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju, 2. maj 2008, par. 19 (javno s poverljivim dodatkom).

⁸ Odluka po Ojdanićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju, 10. jul 2008. (javno s poverljivim i *ex parte* dodatkom A i poverljivim dodatkom B).

⁹ Odluka po Ojdanićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju, 16. oktobar 2008.

¹⁰ Zahtev, par. 1, 8–12, 17, dodaci C–D.

¹¹ Zahtev, par. 13–15, dodaci A–B.

¹² Zahtev, Dodatak B.

na slobodu.¹³ U ovim okolnostima, Veće je mišljenja da je i Srbiji i Holandiji pružena mogućnost da se izjasne po ovom pitanju.

9. Tužilaštvo je 5. decembra 2008. dostavilo Odgovor, izražavajući načelno protivljenje privremenom puštanju na slobodu bilo kojeg od optuženih u ovoj fazi postupka. Iako tužilaštvo uvažava činjenicu da postoji presedan za ograničeno i strogo kontrolisano privremeno puštanje na slobodu ukoliko se pokaže da postoje neuobičajene ili posebne okolnosti na humanitarnim osnovama, ono tvrdi da prilike optuženog nisu dovoljne da opravdaju puštanje optuženog na slobodu u ovako kasnoj fazi postupka. U slučaju da Veće odobri puštanje na slobodu, tužilaštvo traži od Veća da razmotri uvođenje 24-časovnog obezbeđenja pratnje optuženom i da naloži odlaganje izvršenja eventualne odluke kojom se Zahtev odobrava.¹⁴

10. Nadležni službeni lekar Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija je 15. decembra 2008. podneo medicinski izveštaj o optuženom, odgovarajući na zahtev Veća.¹⁵

Merodavno pravo

11. Na osnovu pravila 65(A), nakon što je pritvoren, optuženi ne može biti privremeno pušten na slobodu izuzev po nalogu veća. Shodno pravilu 65(B), Veće može da odobri privremeno puštanje na slobodu optuženog samo ako se uveri da će on, ako bude pušten na slobodu, pristupiti suđenju i neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ili drugo lice, nakon što je zemlji domaćinu i državi u koju optuženi traži da bude pušten na slobodu pružilo mogućnost da se izjasne.¹⁶ Ukoliko jedan od kriterijuma propisanih pravilom 65(B) nije ispunjen, veće mora da odbije privremeno puštanje na slobodu i nema potrebe da razmatra druge uslove.¹⁷

¹³ Dopis zamenika direktora Protokola holandskog ministra spoljnih poslova, od 9. decembra 2008.

¹⁴ Odgovor tužilaštva na Zahtev generala Ojdanića za privremeno puštanje na slobodu iz razloga saosećajnosti, 5. decembar 2008, par. 4–10.

¹⁵ Poverljivi i *ex parte* podnesak Sekretarijata na osnovu pravila 33(B) u vezi sa zdravstvenim stanjem optuženog Dragoljuba Ojdanića, 15. decembar 2008; Nalog na osnovu pravila 74*bis*, 10. decembar 2008.

¹⁶ *Tužilac protiv Haradinaja, Balaja i Brahimaja*, predmet br. IT-04-84-AR65.2, Odluka po interlokutornoj žalbi Lahija Brahimaja na odluku Pretresnog veća kojom se odbija njegovo privremeno puštanje na slobodu, 9. mart 2006, par. 6.

¹⁷ *Tužilac protiv Lukića i Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-AR65.1, Odluka po žalbi odbrane na odluku Pretresnog vijeća po zahtjevu Sredoja Lukića za privremeno puštanje na slobodu, 16. april 2007, par. 6, 23; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.3, Odluka po interlokutornoj žalbi na odluku

12. Prilikom odlučivanja o tome da li su uslovi iz pravila 65(B) ispunjeni, veće mora da uzme u obzir sve relevantne faktore za koje se od veća koje postupa razumno očekuje da ih uzme u obzir pre donošenja odluke. Veće zatim mora navesti obrazloženo mišljenje koje sadrži njegov stav o tim relevantnim faktorima.¹⁸ Koji su to relevantni faktori i koliku težinu im treba pridati zavisi od konkretnih okolnosti svakog predmeta.¹⁹ Ovo zbog toga što odluke po zahtevima za privremeno puštanje na slobodu sadrže mnogo činjenica a predmeti se razmatraju na individualnoj osnovi u svetlu ličnih prilika svakog optuženog.²⁰ Veće je obavezno da proceni ove prilike ne samo prema stanju u vreme donošenja odluke nego i, u onoj meri u kojoj se to može predvideti, u vreme očekivanog povratka optuženog na Međunarodni sud.²¹

13. U pravilu 65(B), koje uređuje privremeno puštanje na slobodu tokom suđenja, nema nikakvog pomena o razlozima saosećajnosti ili humanitarnim razlozima. Međutim, praksa Međunarodnog suda potvrđuje da veća uživaju određeni stepen slobode u donošenju odluke po zahtevima na osnovu pravila 65 ukoliko razlozi saosećajnosti ili humanitarni razlozi mogu da dopuste privremeno puštanje na slobodu u ograničenijem obimu.²²

14. Žalbeno veće je još skorije nedavno ukinulo jednu odluku u predmetu *Prlić i drugi*, kojom je Pretresno veće odobrilo privremeno puštanje na slobodu petorice optuženih u tom

Pretresnog vijeća kojom se odbija privremeno puštanje na slobodu Ljubomira Borovčanina, 1. mart 2007. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Popović*), par. 6.

¹⁸ *Tužilac protiv Stanišića*, predmet br. IT-04-79-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi tužilaštva na privremeno puštanje na slobodu optuženog Miće Stanišića, 17. oktobar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Stanišić*), par. 8.

¹⁹ *Ibid.*

²⁰ *Tužilac protiv Boškskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi na odluku kojom se odbija zahtev Johana Tarčulovskog za privremeno puštanje na slobodu, 4. oktobar 2005, par. 7.

²¹ Odluka u predmetu *Stanišić*, par. 8.

²² *Vidi* Odluku po Šainovićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju, 7. jun 2007, par. 7–11; *vidi takođe Tužilac protiv Popovića i drugih*, Odluka po interlokutornoj žalbi na odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija privremeno puštanje na slobodu Ljubomira Borovčanina, 1. mart 2007, par. 5 (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Popović*); *Tužilac protiv Limaja i drugih*, predmet br. IT-03-66-A, Odluka kojom se odobrava privremeno puštanje Haradina Bale na slobodu radi prisustva pomenu za brata i poštovanja tradicionalnog perioda žalosti, 1. septembar 2006, str. 1; *Tužilac protiv Blagoja Simića*, predmet br. IT-95-9-A, Odluka po zahtjevu Blagoja Simića za puštanje na slobodu tokom ograničenog perioda kako bi prisustvovao parastosu za majku, 5. maj 2006, str. 3; *Tužilac protiv Limaja i drugih*, predmet br. IT-03-6-A, Odluka kojom se odobrava privremeno puštanje Haradina Bale na slobodu radi prisustva pomenu za kćerku, 20. april 2006, str. 2; *Tužilac protiv Stanislava Galića*, predmet br. IT-98-29-A, Odluka po molbi odbrane za privremeno puštanje na slobodu Stanislava Galića, 23. mart 2005, par. 15; *Tužilac protiv Blagoja Simića*, predmet br. IT-95-9-A, Odluka po zahtjevu Blagoja Simića na osnovu pravila 65(I) za privremeno puštanje na slobodu na određeno vreme radi prisustva parastosu za oca, 21. oktobar 2004, par. 20; *Tužilac protiv Kordića i*

postupku. Žalbeno veće je konstatovalo da je Veće u predmetu *Prlić* pogrešilo jer nije ponudilo nikakvu naznaku o tome koliku težinu je pridalo opravdanjima za privremeno puštanje na slobodu iz humanitarnih razloga. Žalbeno veće je takođe zaključilo da ova razna opravdanja nisu dovoljno ubedljiva, naročito imajući u vidu odluku na osnovu pravila 98bis, da opravdaju primenu diskrecionog ovlašćenja Pretresnog veća u prilog odobravanju privremenog puštanja na slobodu bez pružanja ikakvih naznaka o težini koja im je pridana. Veće ne tumači odluku u predmetu *Prlić i drugi* kao pravni zaključak *per se* o tome da privremeno puštanje na slobodu mora uvek da bude uskraćeno posle donošenja odluke na osnovu pravila 98bis, pod uslovom da Veće razmotri i odvaga sve faktore koji su relevantni za zahtev za privremeno puštanje na slobodu.²³

15. Žalbeno veće je još skorije, ponovo u predmetu *Prlić i drugi*, utvrdilo sledeće kriterijume za privremeno puštanje na slobodu u kasnoj fazi pretresnog postupka:

Kada je riječ o humanitarnim razlozima koji su dovoljni da opravdaju privremeno puštanje na slobodu, Žalbeno vijeće napominje da razvoj prakse Međunarodnog suda implicira da se zahtjev za privremeno puštanje na slobodu podnesen u kasnoj fazi postupka, a posebno nakon okončanja dokaznog postupka tužioca, odobrava samo *ukoliko postoje ozbiljni i dovoljno ubjedljivi humanitarni razlozi* ... Stoga, privremeno puštanje na slobodu u kasnoj fazi postupka treba odobriti samo ukoliko postoje dovoljno ubjedljivi humanitarni razlozi koji opravdavaju puštanje. Nadalje, čak i ukoliko se utvrdi da je privremeno puštanje na slobodu opravdano u svjetlu prirode okolnosti, dužina njegovog trajanja ipak bi trebala biti srazmjerna ovim okolnostima ...²⁴

16. Veće je prilikom procenjivanja prilika optuženog pažljivo razmotrilo i primenilo celokupnu gorenavedenu sudsku praksu Žalbenog veća.

Čerkeza, predmet br. IT-95-14/2-A, Odluka po zahtjevu Darija Kordića za privremeno puštanje na slobodu, 19. april 2004, par. 8–12.

²³ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.5, Odluka po objedinjenoj žalbi tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu optuženih Prlića, Stojića, Praljka, Petkovića i Čorića, 11. mart 2008, par. 19–21.

²⁴ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.7, Odluka po "Žalbi tužilaštva na odluku po zahtjevu optuženog Petkovića za privremeno puštanje na slobodu od 31. marta 2008.", 21. april 2008, par. 17 (fusnota izostavljena) (naglasak dodat); *ali vidi i Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.6, Obrazloženje odluke po hitnoj žalbi tužilaštva na odluku po zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, donesene 14. aprila 2008, 23. april 2008, par. 15.

Diskusija

17. Veće je pažljivo razmotrilo sve argumente u vezi s ovim pitanjem i uzelo u obzir sve relevantne faktore koji utiču na pitanje privremenog puštanja na slobodu.²⁵
18. [Vidi poverljivi dodatak.]
19. [Vidi poverljivi dodatak.]
20. [Vidi poverljivi dodatak.]
21. [Vidi poverljivi dodatak.]
22. U medicinskom izveštaju podnetom 15. decembra 2008, nadležni službeni lekar Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: PJUN) odgovara na tri pitanja koja je Sekretarijatu postavilo Veće, u vezi s pitanjima koja je optuženi pokrenuo u Zahtevu. Iz sadržaja tog izveštaja jasno proizlazi da se optuženom pruža adekvatna nega u PJUN. Veće stoga nije uvereno da su okolnosti iznete u Zahtevu ozbiljne i dovoljno ubedljive da opravdaju privremeno puštanje na slobodu u ovoj fazi.
23. U svetlu gorenavedenog zaključka, nema potrebe da Veće razmatra argumente optuženog u vezi s kriterijumima koji moraju biti zadovoljeni na osnovu pravila 65(B).

Dispozitiv

24. Iz gorenavedenih razloga i na osnovu pravila 54 i 65 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda, Pretresno veće ovim ODBIJA Zahtev.

²⁵ Zahtev, par. 1–17, dodaci A–D.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija Iain Bonomy,
predsedavajući

Dana 17. decembra 2008.
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]